

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1994-1995 (*)

12 DECEMBER 1994

**ONTWERP
van faillissementswet**

AMENDEMENT

N° 39 VAN DE REGERING

Art. 144

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 144. — In artikel 3bis, § 5, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1978, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt :

« De vordering wordt door het openbaar ministerie ingesteld of door een schuldenaar die niet werd betaald in het faillissement »;

2° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt :

« Het openbaar ministerie wordt gehoord ».

VERANTWOORDING

Het koninklijk besluit n° 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, voorziet in een aantal verbodsbepalingen ter vrijwaring van de handelsmoraal en het vertrouwen in het economisch leven.

Gezien de maatschappelijke en economische risico's verbonden aan de deelname aan het handelsleven door onbekwame of onwaardige personen houdt dit genummerde koninklijk besluit in het bijzonder voor de gefailleerde handelaar een aantal verbodsbepalingen in :

Zie :

- 631 - 91 / 92 (B.Z.) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

— N° 2 tot 4 : Amendementen.

(*) Vierde zitting van de 48° zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1994-1995 (*)

12 DÉCEMBRE 1994

**PROJET DE LOI
sur les faillites**

AMENDEMENT

N° 39 DU GOUVERNEMENT

Art. 144

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 144. — A l'article 3bis, § 5, du même arrêté, y inséré par la loi du 4 août 1978, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

« La demande est intentée par le ministère public ou par tout créancier resté impayé dans la faillite »;

2° l'alinéa 4 est remplacé par ce qui suit :

« Le ministère public est entendu ».

JUSTIFICATION

L'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, prévoit un certain nombre de dispositions d'interdiction visant à préserver la morale commerciale et la confiance en la vie économique.

En raison des risques sociaux et économiques liés à la participation de personnes incapables et indignes à la vie commerciale, cet arrêté royal numéroté contient notamment des dispositions d'interdiction concernant le commerçant failli :

Voir :

- 631 - 91 / 92 (S.E.) :

— N° 1 : Projet de loi.

— N° 2 à 4 : Amendements.

(*) Quatrième session de la 48° législature.

— zo geldt, *van rechtswege*, voor de personen die zich schuldig hebben gemaakt aan bepaalde *misdriften* en in het bijzonder misdrijven die verband houden met de staat van faillissement (bankbreuk) het verbod om « persoonlijk of door tussenpersoon, de functie van beheerder, commissaris of zaakvoerder » uit te oefenen (artikel 1 van het koninklijk besluit n° 22), of persoonlijk of door tussenpersoon enig koopmansbedrijf uit te oefenen (artikel 1bis van het koninklijk besluit n° 22);

— zo geldt, *van rechtswege*, voor de *niet-gerehabiliteerde gefailleerde* het verbod om persoonlijk of door tussenpersoon een functie van bestuurder, commissaris of zaakvoerder uit te oefenen in een handelsvennootschap of een vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen (artikel 3 van het koninklijk besluit n° 22). De artikelen 109 tot 114 van het ontwerp van faillissementswet betreffen de rehabilitatie;

— ingeval van faillissement van een *natuurlijk persoon* kan bovendien (*facultatief*) door de rechtbank van koophandel aan de gefailleerde die door een kennelijke grove fout heeft bijgedragen tot het faillissement het verbod worden opgelegd om enig koopmansbedrijf uit te oefenen (artikel 3bis, § 2 van het koninklijk besluit n° 22);

— en ingeval van faillissement van een *rechtspersoon* kan door de rechtbank van koophandel (*facultatief*) aan de beheerders en zaakvoerders van een in staat van faillissement verklaarde vennootschap, die door een kennelijke grove fout hebben bijgedragen tot dat faillissement, het verbod worden opgelegd om nog persoonlijk of door tussenpersoon enige taak van beheerder, zaakvoerder of commissaris uit te oefenen in een handelsvennootschap of een vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen (artikel 3bis, §§ 1 en 3 van het koninklijk besluit n° 22).

De praktijk heeft uitgewezen dat de facultatieve verbodsbepalingen, in het koninklijk besluit n° 22 ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering, een kort leven waren beschoren. Begin der tachtiger jaren stakte de toepassing van betrokken artikel 3bis (DIAMANT, N., *Réflexions au sujet des interdictions professionnelles*, in : *Questions pratiques et actuelles du droit de la faillite*, 1986, n° 8).

Een van de voornaamste redenen was dat de rechtbank te eigener beweging (ambtshalve) dergelijke procedure tot handelsverbod diende in te stellen, een praktijk die als uiterst bedenkelijk werd ervaren.

Het ontwerp van faillissementswet (in zijn artikel 144) stelde reeds voor deze toestand te wijzigen door te voorzien in een initiatiefrecht van het openbaar ministerie.

Huidig amendement voegt hier de schuldeisers aan toe, indien deze in het faillissement niet werden betaald. Hierdoor worden de door het faillissement benadeelde schuldeisers in de mogelijkheid gesteld elementen aan te brengen die kunnen wijzen op de kwade trouw van zaakvoerders of bestuurders van een gefailleerde rechtspersoon. Ongetwijfeld zal hiermee het handelsverbod dat aan de bestuurders en zaakvoerders van een vennootschap kan worden opgelegd om « nog persoonlijk of door tussenpersoon enige taak van beheerder, zaakvoerder of commissaris uit te oefenen in een handelsvennootschap of een vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen » nieuw leven worden ingeblazen.

De Minister van Justitie,

M. WATHELET

— ainsi s'applique, *de plein droit*, aux personnes qui se sont rendues coupables de certaines *infractions*, notamment des infractions liées à l'état de faillite (banqueroute), l'interdiction d'exercer « personnellement ou par interposition de personne, les fonctions d'administrateur, de commissaire ou de gérant » (article 1er, arrêté royal n° 22) ou d'exercer personnellement ou par interposition de personne toute activité commerciale (article 1^{er}bis, arrêté royal n° 22);

— ainsi s'applique, *de plein droit*, au *failli non réhabilité* l'interdiction d'exercer, personnellement ou par interposition de personne, les fonctions d'administrateur, de commissaire ou de gérant dans une société commerciale ou à forme commerciale (article 3 de l'arrêté royal n° 22 précité). Les articles 109 à 114 du projet sur les faillites concernent la réhabilitation;

— en cas de faillite d'une *personne physique*, le tribunal de commerce peut en outre (*facultativement*) interdire au failli qui a contribué à la faillite en commettant une faute grave et caractérisée d'exercer toute activité commerciale (article 3bis, § 2 de l'arrêté royal n° 22 précité);

— enfin, en cas de faillite d'une *personne morale*, le tribunal de commerce peut interdire (*facultativement*) aux administrateurs et gérants d'une société commerciale déclarée en état de faillite, lorsqu'ils ont contribué à cette faillite en commettant une faute grave et caractérisée, d'exercer, personnellement ou par interposition de personne, toute fonction d'administrateur, de gérant ou de commissaire dans une société commerciale ou à forme commerciale (article 3bis, §§ 1er et 3, de l'arrêté royal n° 22 précité).

La pratique a démontré que les mesures d'interdiction facultative introduites dans l'arrêté royal n° 22 par la loi de réorientation économique du 4 août 1978, étaient promises à une existence éphémère. L'article 3bis en cause ne fut plus appliqué au début des années quatre-vingt (DIAMANT, N., *Réflexions au sujet des interdictions professionnelles*, dans : *Questions pratiques et actuelles du droit de la faillite*, 1986, n° 8).

L'une des raisons principales résidait dans le fait qu'une telle procédure d'interdiction de commerce demandait au tribunal de se saisir de son propre chef (d'office), pratique accueillie avec une extrême circonspection.

Le projet de loi sur les faillites (dans son article 144) envisage déjà un remède à cette situation en accordant un droit d'initiative au ministère public.

Le présent amendement y ajoute les créanciers restés impayés dans la faillite. Les créanciers que la faillite a préjudiciés se voient ainsi donner la possibilité d'apporter des éléments susceptibles de démontrer la mauvaise foi des gérants ou administrateurs d'un failli-personne morale. Il est incontestable que la possibilité de rendre applicable aux administrateurs et gérants l'interdiction « d'exercer, personnellement ou par interposition de personne, toutes fonctions d'administrateur, de gérant ou de commissaire dans une société commerciale ou à forme commerciale » sera dès lors rendue à une vie nouvelle.

Le Ministre de la Justice,

M. WATHELET